

καὶ ἀπόφασις αὐτῶν αὕτη προσεπικυροῦτο καὶ ἐβεβαιοῦτο κατὰ τινὰ τρόπον παρὰ τοῦ Κυρίου, καὶ εἶχον τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ ἀπόφασίς των ἦν ὁ νοῦς τοῦ Κυρίου, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

Ὁ Απόστολος Ἰάκωβος, ὁ πρῶτος ὁμιλήσας ἐν τῇ συνδιασκέψει ἐκείνῃ, δίδει νύξιν ὡς πρὸς τὸ πῶς ἐξηκριβοῦτο τότε ὁ νοῦς ἢ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εὐρίσκομεν δὲ ὅτι ἡ αὕτη μέθοδος συνιστᾶται εἰς ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ εἶναι ἐν χρήσει παρὰ τοῖς πιστοῖς τὴν σήμερον, τοὔτέστιν, διὰ τῆς ἐξετάσεως καὶ ἐρεῦνης τῶν Γραφῶν ἐν τῷ φωτὶ τῆς θείας προνοίας. Ὁ Ἰάκωβος ἐξάγει λογικῶς ὅποῖος εἶναι ὁ νοῦς τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἀνασκοπῶν τὴν παρὰ τῆς θείας προνοίας εἰδικὴν καθοδήγησιν τοῦ Πέτρου—ἀποσταλέντος παρὰ Κυρίου πρὸς τὸν Κορνηλίον, τὸν πρῶτον Ἐθνικὸν προσήλυτον συνώδευσε δὲ τὸ συμπέρασμα του τοῦτο, ἐπικαλεσθεῖς ἀνεκπλήρωτόν τινα προφητείαν, τὴν ὁποίαν καὶ παραθέτει τὸ ἐκ τούτων δὲ ὅλων ἀρυσθὲν συμπέρασμα αὐτός τε καὶ ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀπεδέχθησαν ὡς τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. — Ἐξέτασον Πράξ. ιε'. 13—18.

«ΚΩΛΥΘΕΝΤΕΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
ΛΑΛΗΣΑΙ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΕΝ ΤΗ ΑΣΙΑ.»

— Πράξ. ισι'. 6 —

Τὸ ὕφος τῆς ἐκφράσεως ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ θὰ ἡδύνατο νὰ ἐκληφθῇ ὡς ὑποδηλοῦν ὅτι γενικῶς πιστεύεται, ὅτι δηλ. τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι πρόσωπον, καὶ ὅτι ὠμίλησεν, ἐκώλυσεν, ἢ ἀπηγόρευσε, κλπ. Ἡ ἐξέτασις ὁμῶς τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ὅλης ἀφηγήσεως τοῦ ἱεροῦ κειμένου, ἐν σχέσει πρὸς αὐτό, καταδεικνύει αὐτὸ ὡς ὃν ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς πάντα ὅσα μέχρι τοῦδε εἶδομεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, καὶ προσεπιβεβαιοῦν τὴν ἀλήθειαν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἶναι ἡ ἀγία ἐπιρροή, ἡ δύναμις τοῦ Ἰεχωβά Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς ὁποίας τὸ θέλημα τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ γνωρίζεται εἰς τοὺς ἀφιερωμένους πιστοὺς—καθ' οἷον δὴ ποτε τρόπον. Δὲν λέγεται ἡμῖν εἰδικῶς τίνι τρόπῳ ὁ Απόστολος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ

ἐκωλύθησαν νὰ μεταφέρωσι τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος εἰς Ἀσίαν, ἀλλὰ, καθ' ἃ φαίνεται, ἐκωλύθησαν, ἥ δὲν ἐπειράπη αὐτοῖς νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἀσίαν, διὰ τῆς μεσολαβήσεως δυσμενῶν πρὸς τοῦτο περιστάσεων. Ἀλλ' ἀδιάφορον τὸ πῶς ἐκωλύθησαν νὰ μεταβῶσι τὸ ἐκ τοῦ γεγονότος μάθημα εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς διηύθυνε τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔργον, καὶ ὅτι ἡ διεύθυνσις καὶ πορεία τῶν Ἀποστόλων ἦν ζήτημα θείας ἐπιβλέψεως — οὗτοι διηυθύνοντο ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Κυρίου ὁ Κύριος δὲ ἐχρησιμοποίει ἀόρατον δύναμιν ὅπως διευθύνῃ αὐτοὺς ὡς δούλους αὐτοῦ.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δυνάμεθα νὰ ὤμεν βέβαιοι ὅτι ἡ ὁδηγία τοῦ Κυρίου ἦτο πλεον τι ἢ ἀπλῇ διανοητικῇ ἐντύπωσις γεννηθεῖσα εἰς τὸν Ἀπόστολον. Παράδειγμά τι δεικνύον τὸν τρόπον καθ' ὃν τὸ Πνεῦμα ὠδήγει εἰς τοιαῦτα ζητήματα παρέχεται ἡμῖν ἐν τοῖς ἀμέσως ἐπομένοις ἐδαφίοις: — Ὁραμα ἐφάνη διὰ νυκτὸς εἰς τὸν Παῦλον. Ἀνὴρ τις Μακεδὼν ἵστατο παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διάβα εἰς Μακεδονίαν καὶ βοήθησον ἡμᾶς. Καὶ ὡς εἶδε τὸ ὄραμα ἐζήτησαν νὰ μεταβῶσιν εὐθὺς εἰς Μακεδονίαν, συμπεραίνοντες ὅτι ὁ Κύριος προσεκαλεῖ αὐτοὺς νὰ κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ. (Ἐδάφ. 9). Αἱ διάφοροι αὐταὶ ἐνέργειαι τοῦ Κυρίου δεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι αἱ διάφοροι μέθοδοι, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς ὠδήγει κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, δὲν ἦσαν τόσον πολὺ διάφοροι ἐκείνων τὰς ὁποίας ἤδη διαθέτει πρὸς ὁδηγίαν τῶν δούλων αὐτοῦ. Πᾶσαι δὲ αἱ τοιαῦται ἄμεσοι καὶ ἀπρόσωποι ὁδηγίαι περιγράφονται ὁρθῶς ὡς προερχόμεναι ἀπὸ ἢ διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τῆς ἁγίας ἐπιρροῆς ἢ δυνάμεως τοῦ Κυρίου. Ἐὰν ἄγγελος μετέδιδεν αὐτοῖς τὴν πληροφορίαν, ὡς εἰς τὸν Πέτρον ἐν τῇ φυλακῇ (Πράξ. ε'. 19, ιβ'. 7), ἢ ἐὰν ὁ Κυρίου ἡμῶν ὠμίλει εἰς τὸν Παῦλον προσωπικῶς, ὡς ἔπραξεν ὁπότε οὗτος μετέβαινεν εἰς τὴν Δαμασκὸν (Πράξ. θ'. 4, Α'. Κορθ. ιε'. 8), δὲν θὰ ἀπεδίδετο τοῦτο εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἢ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν Κύριον, ἢ τὸν ἄγγελον.

«ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΝ ΔΙΑ-
ΜΑΡΤΥΡΕΤΑΙ ΜΟΙ ΛΕΓΟΝ, ΟΤΙ ΔΕΣΜΑ ΚΑΙ
ΘΛΙΨΕΙΣ ΜΕ ΜΕΝΟΥΣΙ.»

— Πράξ. κ'. 23 —

Καὶ ἐνταῦθα, ἐπίσης, οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ὑπεμφαῖνον ἀναγκάως τὴν ἰδέαν περὶ προσωπικότητος τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸνναντίον μάλιστα, ὡς παράδειγμα τῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων τὸ ἅγιον θέλημα ἢ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἰδοποίησε τὸν Παῦλον περὶ τῶν δεσμῶν, ἅτινα ἀνέμενον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, σημειώσατε τὴν ἀφήγησιν περὶ μιᾶς περιπτώσεως τοιαύτης «διαμαρτυρίας» ἐν Καισαρείᾳ. Ἐν τῇ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην Ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχέ τις Ἄγαθος ὀνομαζόμενος, ὅστις εἶχε τὸ τόσον κοινὸν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας χάρισμα τῆς προφητείας. «Καὶ ἐλθὼν [ὁ Ἄγαθος] πρὸς ἡμᾶς», ἀφηγεῖται ὁ ἱερὸς ἱστορικός, «καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δῆσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπε, Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη οὕτω δῆσουσιν ἐν Ἱερουσαλήμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσωσιν εἰς χεῖρας Ἑθνῶν». (Πράξ. κα'. 11). Οἱ φίλοι τοῦ ἔργου ἐπειράθησαν καὶ ἄρχας ν' ἀποτρέψωσι τὸν Ἀπόστολον ἀπὸ τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλήμ ἀλλ' οὗτος ἐξεδήλωσε τὴν ἀπόφασίν του ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἤθελεν ἐπεμβῇ εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ Κυρίου, ἢ παραβιάσει αὐτὰ χάριν ἑαυτοῦ, δηλώσας μάλιστα ὅτι εἶχεν ἐτοιμῶς, ὅχι μόνον νὰ δεθῇ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. (Παρατηρητέον δὲ ὅτι ὁ Ἀπόστολος δὲν ἀνέφερε περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅτι δηλ. ἦτο πρόθυμος ν' ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου Πνεύματος).

Ὅταν δὲ οἱ ἐν Καισαρείᾳ ἀδελφοὶ εἶδον τὴν ἀποφασιστικότητα τοῦ Ἀποστόλου, εἶπον, «τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα γενέσθω.» Τοιοῦτοιτρόπως, λοιπόν, ἀνὰ πᾶσαν περίπτωσιν, ἡ μαρτυρία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐξελαμβάνετο παρὰ τῆς ἀρχεγόνου Ἐκκλησίας ὡς οὕσα ἀπλῶς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τὸ θέλημα τοῦ ὁποίου ἦν ἐπίσης τὸ θέλημα τοῦ Πατρός. — Πράξ. κα'. 10—14.

«ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΘΕΤΟ ΤΙΝΑΣ ΕΙΠΕΚΟΠΟΥΣ.»

«Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα το-
ῦ ἁγίου ἔθετο ἐπισκόπους». — Πράξ. κ'. 28.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐλέχθησαν πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς ἐν Ἐφέσῳ Ἐκκλησίας. Ὁ Απόστολος, ἐνταῦθα ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ θέσις αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς διακόνων τῆς ἀληθείας, δὲν ἦτο ἀπλοῦς τις αὐτοδιορισμὸς, οὐδὲ ἀπλοῦς διορισμὸς ἢ ἀναγνώρισις αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας: ἀλλ' ὅτι ὁ Κύριος εἶχεν ἐνεργῆσαι διὰ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ Πνεύματος ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν. Ὁ Απόστολος ἀπέβλεπε νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν ὅτι πᾶσα ἡ σπουδαιότης καὶ ἰσχὺς τοῦ ὑπουργήματος αὐτῶν συνίστατο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο ἀνεγνωρίζετο παρὰ Θεοῦ, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν διάκονοι ἢ ὑπηρεταὶ τῆς Ἐκκλησίας, διορισθέντες εἰς τοῦτο παρὰ Κυρίου, διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἢ ἐπιρροῆς αὐτοῦ, ἡτις εἶχεν ὠδηγήσει, διευθύνει καὶ ἐπιστατήσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκλογῆς των. Οὕτως, ἀλλαχοῦ πάλιν ὁ Απόστολος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, οὐχὶ πρὸς τὸν κόσμον, λέγει, «ἐκάστῳ δὲ [ἀνθρώπῳ ἐν Χριστῷ] δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον Καὶ οὕς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους Εἰσὶ δὲ διαιρέσεις ἐνεργημάτων, ὁ δὲ αὐτὸς Θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσι». — Α'. Κορθ. ιβ'. 6, 7, 28.

Ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐδαφίοις ὁ Απόστολος δεικνύει ὅτι ὁ διορισμὸς πάντων τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, μέσῳ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου αὐτοῦ Πνεύματος, — καὶ οὐχὶ ἔργον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἰδιαίτερον καὶ χωριστὸν ἀπὸ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐπιβλέπει τὰς ὑποθέσεις τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ Πνεύματος Αὐτοῦ — τῆς ἁγίας Αὐτοῦ δυνάμεως, ἐνεργούσης παντοδυνάμως καὶ πανσόφως, — καθ' ὅλον τὸ σῦμπαν. Οἱ λόγοι δὲ οὗτοι τοῦ Ἀποστόλου ἀναιροῦσι τὴν

ιδέαν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ἕτερόν τι πρόσωπον, καὶ δεικνύουσιν ὅτι τὸ ἔργον ἐπετελέσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ ἁγίου Αὐτοῦ Πνεύματος. Οἱ πρεσβύτεροι ἐκείνοι τῆς Ἐκκλησίας εἶχον καθιερώσει ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου, καὶ εἶχον ἐκλεγῇ ὅπως ὦσι ποιμένες, διδάσκαλοι, πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐκέκνηντο οὗτοι ἀρμοδιότητος καὶ προτερημάτων των, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, — συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα, ἢ Πνεῦμα, ἢ φρόνημα, ἢ βουλήν τοῦ Θεοῦ. Καίτοι δ' οὗτοι εἶχον κληθῇ εἰς τὸ ὑπόργημα τοῦτο δι' ἀνθρωπίνων ὁργάνων, τὴν ὑπηρεσίαν ὁμως αὐτὴν εἶχον ἀποδεχθῇ ὡς διορισμὸν αὐτῶν γενόμενον κατὰ θείαν ὁδηγίαν, καὶ ὥφειλον νὰ κρίνωσιν καὶ τὰς εὐθύνας τῆς θέσεώς των ταύτης ἀναλόγως.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ.

«Ὁ Θεὸς ἀπεκαλύψεν ἡμῖν ταῦτα διὰ τοῦ Πνεύματος τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ.... ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνους σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος». — Α'. Κορθ. β'. 10, 13, καὶ τὰ συναφῇ τούτοις.

Ὡς ἤδη ἀνεγράψαμεν, αἱ Γραφαὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἢ ὁ νοῦς τοῦ Θεοῦ, λαμβανόμενον ὑπὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ, καθιστᾷ αὐτοὺς ἀρμοδίους ἢ παρασκευάζει, ἢ καθιστᾷ τὸν νοῦν αὐτῶν ἱκανόν, νὰ κατανοήσωσι τὸ σχέδιον αὐτοῦ. Μόνον δὲ διὰ τῆς προσελεύσεως ἡμῶν εἰς πλήρη πρὸς τὸν Θεὸν ἀρμονίαν διὰ τοῦ Λόγου τῆς ἀληθείας αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ Πνεύματος ἢ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ Λόγου τούτου, δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. Ὡς πᾶς τις δύναται νὰ ἴδῃ, ὁ Απόστολος ἐνταῦθα ἀντιπαραβάλλει «τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ», τὸ ἐνεργοῦν ἐν ἡμῖν, πρὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ κόσμου, τὸ ὅποῖον ἐνοικεῖ καὶ ἐπηρεάζει τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον. Πόσον δὲ σαφέστατον παρίσταται τὸ ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου δὲν εἶναι πρόσωπον, ἀλλ' ὁ κοσμικὸς νοῦς ἢ ἡ διάθεσις ἢ ἡ ἐπιρροή κοσμική! Ὁμοιοτρόπως τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ δὲν εἶναι πρόσωπον, ἀλλὰ ὁ

ἅγιος νοῦς ἢ ἐπιρροή, ἢ διάθεσις τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτοῖς.

«ΤΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ».

«Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γινῶναι, διὰ πνευματικῶς ἀνακρίνεται». — Α. Κορθ. β'. 14.

Ἡ τοιαύτη τοῦ ἐδαφίου διακήρυξις εἶναι λίαν ἔντονος, καὶ ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς πάντα ὅσα μέχρι τοῦδε εἶδμεν. Ὁ πλήρης τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος ἄνθρωπος εἶναι κατ' ἀναλογίαν ἀπαράσκευος νὰ ἴδῃ καὶ κατανοήσῃ τὰ βαθέα, τὰ κεκρυμμένα καὶ ἔνδοξα ζητήματα καὶ ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, — «ὅσα ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.» Τὰ «βάθη», ἢ ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν ὀρίζει ταῦτα, οἱ «μαργαῖται», δὲν εἶναι διὰ τοὺς χοιρώδεις, τοὺς ἰδιοτελεῖς, τοὺς πλήρεις ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ κόσμου τούτου ἀλλὰ διὰ τοὺς καθαριζομένους διὰ τοῦ λουτροῦ τοῦ ὕδατος διὰ τοῦ Λόγου, οἵτινες πληροιάζουσι τὸν Κύριον διὰ πίστεως εἰς τὸ πολύτιμον αἶμα, καὶ ἁγιαζομένους, τοὺς ἀφιερωμένους τελείως εἰς τὸν Κύριον Εἰς τούτους ὁ Θεὸς εὐαρεστεῖται ν' ἀποκαλύψῃ τὰ βάθη αὐτοῦ, πάντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, πράττων τοῦτο βαθμιαίως καθ' ὅσον αἱ διάφοροι ὄψεις τῆς ἀληθείας καθίστανται «τροφὴ ἐν καιρῷ».

Ἡ τοιαύτη δοκιμασία εἶναι λίαν αὐστηρὰ, ὡς πᾶς τις δύναται νὰ ἴδῃ, καὶ διαγράφει εὐκρινῇ διάκρισιν μεταξὺ τοῦ πεπιωκότος ἀνθρώπου καὶ τοῦ νέου κτίσματος, τοῦ πνευματικοῦ. Ὁ τυφλώτις εἰς τὰς βαθείας πνευματικὰς ἀληθείας στερεῖται ἀναμφιβόλως τῆς «μαρτυρίας» ἢ ἀποδείξεως, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐνταῦθα ὡς ἀποδείξεως τῆς υἰότητός του, τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα, καὶ τῆς ὑπὸ τὴν σχέσιν ταύτην πιστότητός του. Ὅσοι δὲ εἶναι ὅλως ἀδιάφοροι πρὸς τὰ ζητήματα, τὰ ὅποια ὁ Απόστολος ἀναφέρει ἐνταῦθα, πρὸς «ὅσα ὁ Θεὸς ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν», ἔχουσιν, ἐν τῷ ὡς ἀνωτέρω χωρίῳ, τὸν ὑπαινιγμὸν διὰ τὸν λόγον τῆς ἀδιαφορίας των εἶναι διὰ στεροῦνται τοῦ Πνεύματος τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐντούτοις, ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἐπαγγελ-

λόμενοι τὸν διδάσκαλον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, οἵτινες οὐχὶ μόνον ἀνομολογοῦσι τὴν ἄγνοιάν των, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα ταῦτα, ἀλλ' οἵτινες καυχῶνται μάλιστα διὰ τὴν ἀμάθειάν των ταύτην Διακηρύττουσι δ' οὕτως ὅτι δὲν ἔχουσι τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐδὲν γνωρίζουσι περὶ τῶν βουλῶν ἢ σχεδίων αὐτοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι πολὺ ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ, τοῦ Πνεύματος τῆς ἀληθείας, καὶ κατ' ἀναλογίαν δὲν δύνανται νὰ κατέχωσι πολλὴν ἀλήθειαν. Ἡ μαρτυρία τοῦ ὅτι ἔχομεν τὸ Πνεῦμα, καὶ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν καὶ ἐκτιμῶμεν τὰ τοῦ Θεοῦ, τὰ ὅποια εἶναι κεκρυμμένα ἀπὸ τῶν κοσμικοφρόνων, παρέχεται ἡμῖν ἐνταῦθα καὶ συνίσταται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν ἡμῖν ταῦτα δια τοῦ Πνεύματος Αὐτοῦ.

ΧΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΝ.

«Καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου καὶ γνωρίζετε πάντες»
«Καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα, ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ μένει ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκη ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστὶ, καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μένετε ἐν αὐτῷ». — Α'. Ἰωάν. β'. 20, 27.

Ἡ λέξις χρῖσμα ἀφυπνίζει εἰς τὸν νοῦν τῶν νοημόνων σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς ἀναμνήσεις περὶ τοῦ ἁγίου δι' ἐλαίου χρίσματος, τὸ ὅποion ἔχεον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς παντὸς διαδόχου τοῦ Ἀρχιερέως καὶ Βασιλέως ἐν τῷ Ἰσραὴλ. Καὶ ὡς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἦσαν τύπος «τοῦ ἀληθοῦς Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ», τοιοῦτοτρόπως οἱ ἱερεῖς καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἦσαν τύποι τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου ἀντιτύπου Ἀρχιερέως καὶ Βασιλέως. Καὶ ὡς οἱ ἱερεῖς καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἐχρίοντο διὰ «τοῦ ἁγίου χρυστερίου ἐλαίου», ἐγκαθιστάμενοι ἐν τῷ ὑποργήματί των, τοιοῦτοτρόπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐχρίσθη διὰ πνεύματος ἁγίου κατὰ τὸν χρόνον τῆς καθιερώσεώς του, καὶ ἐγένετο οὕτως ὁ Χριστὸς ὁ κεχρισμένος τοῦ Ἰεχωβά.

Ἡ ἐκλεκτὴ αὐτοῦ Ἐκκλησία μέλλει νὰ εἶναι «βασίλειον ἱεράτευμα (Βασιλεῖς—ἱερεῖς) ὑπὸ τὸν Κύριον καὶ Κεφαλὴν αὐτῶν—» μέλη τοῦ σώματος τοῦ Κεχρισμένου [Χρι-

στοῦ]». Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ χρίσματος, τὸ ὁποῖον ἦλθεν ἐπὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ κατὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ με «πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς», διὰ τὴν ἀνάστασιν ἐκ νεκρῶν διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἡ δυνάμειος τοῦ Πατρὸς (Ματθ. κη'. 18, Ἐφεσ. α'. 19, 20), διὰ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Πατρὸς «ἐξέχεε» τὸ Πνεῦμα ὡς ἀντίτυπον χριστήριον ἔλαιον ἐπὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ κατὰ τὴν Πεντηκοστήν. Τηροῦντες ὁθεν ὑπ' ὅψιν τὸν τύπον, τὸ χριστήριον ἔλαιον διήλθεν ἀπὸ τῆς «Κεφαλῆς» εἰς τὸ «σῶμα» αὐτοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τοῦ λοιποῦ, οἱ πιστοί, οἱ μένοντες ἐν τῷ σώματι, ἀναγνωρίζονται ἐν τῷ θείῳ Λόγῳ, ὡς «οἱ ἐκλεκτοὶ» τοῦ Θεοῦ, οἱ κεχρισμένοι Αὐτοῦ (ἐν Χριστῷ), ὅπως κυβερνήσωσι καὶ εὐλογήσωσι τὸν κόσμον, ἀφοῦ πρῶτον γεινώσι «διδασκοὶ Θεοῦ» ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου.

Ἡ λέξις χρῖσμα συνεπάγεται τὴν ἔννοιαν τῆς λειότητος, τῆς στυλπνότητος, τῆς ἐπαλείψεως. Ἡ συνήθεια δὲ προσέδωκεν εἰς τὴν λέξιν καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς εὐωδίας, τῆς μυρώσεως. Πόσον ἐξόχως λοιπὸν καὶ ἐντόνως ἐκπροσωπεῖ ἡ λέξις αὕτη τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ ἀγαθόν, ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες ὑπάγονται ὑπὸ τὸ ἀντιτυπικὸν αὐτὸ χρῖσμα, — τὸν ἁγιασμόν, τὴν χρησιότητα, τὴν ὑπομονήν, τὴν φιλαδελφίαν, τὴν ἀγάπην. Ὅποῖον γλυκύ, καθαρὸν ἄρωμα συνεπιφέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὸ χρῖσμα τοῦτο τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου τῆς ἀγάπης εἰς πάντας τοὺς λαμβάνοντας αὐτὸ. Ὅσον δὲ ἀδέξιος, ἀκατέργαστος, ἡ ἀμαθὴς καὶ ἂν ἦναι ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος, «τὸ δοσιράκινον σκεῦος», πόσον ταχέως μετέχει ἐκ τῆς γλυκύτητος καὶ τῆς ἐξαγνιστικῆς ἐπιδρασεως τοῦ θησαυροῦ τῆς «νέας καρδίας», τῆς ἐσωτερικῆς νεας θελήσεως — τῆς χριομένης διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου καὶ διατελούσης οὕτως εἰς πλήρη ἁρμονίαν πρὸς πάντα «δσα σεμνά, δσα δίκαια, δσα ἀγνά, δσα προσφιλή, δσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος!» — Φιλίπ. δ. 8.

Ἡ λέξις αὕτη «χρῖσμα» συμφωνεῖ πληρέστατα πρὸς τὴν ὁρθὴν περὶ πνεύματος ἁγίου ἀντίληψιν καὶ δοξασίαν ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ ἀπὸ Θεοῦ ἐπενέργεια ἡ ἐπίδρασις, ἡ ἀόρα-

τος παρὰ Θεοῦ δύναμις, ἡ ἐξασκουμένη μέσῳ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, τῶν ὑποσχέσεων αὐτοῦ, ἡ ὅπως ἄλλως ἤθελε φανῇ καλὸν εἰς τὸν πάνσοφον καὶ παντοδύναμον Θεόν. Ἡ λέξις δ' αὕτη δὲν ἐνέχει βεβαίως τὴν ἔννοιαν τοῦ προσώπου. Διότι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ χρισθῶμεν διὰ προσώπου.

Ἀλλ' ἴσως ἡθελέ τις ἀντεῖπει ὅτι ἐν τῇ φράσει, «**χρῖσμα** ἀπὸ τοῦ Ἀγίου», οὐχὶ τὸ **χρῖσμα**, ἀλλ' ὁ **Ἅγιος** ἐκπροσωπεῖ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Ἀπαντῶμεν, οὐχὶ. Ὁ Ἅγιος εἶνε ὁ Πατήρ. Ὁ Πέτρος, περιγράφων τὴν εὐλογίαν τῆς Πεντηκοστῆς, διακηρύττει ὅτι αὕτη ἐξεχύθη, — ὡς ἔλαιον χρίσματος, ὅπερ δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ἐπὶ ἀποστελλομένου, προσώπου. Περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγει «**Τὴν ἐπαγγελίαν [τὴν ἐν Ἰωήλ] τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἐξέχεε** τοῦτο ὃ ἡμεῖς καὶ βλέπετε καὶ ἀκούετε», — τὴν θαυματουργὸν αὐτὴν δύναμιν ἣ ἐπίδρασιν, ἣτις ἐκδηλοῖ ἐαυτὴν ποικιλοτρόπως, εἰς ζωηφόρους σκέψεις, εἰς γλώσσας πυρὸς καὶ διαφόρους διαλέκτους λαλουμένας ὑπὸ ἀμαθῶν ἀνθρώπων. Ἡ προφητεία δὲ τοῦ Ἰωήλ, ἀφ' ἐτέρου ἦν, «**θέλῳ ἐκχύσει ἀπὸ τοῦ Πνεύματος μου**». Δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ τοιαύτη γλῶσσα δύναται προσηκόντως νὰ χρησιμοποιηθῇ προκειμένου περὶ **προσώπου**; **Οὐ αὐτὸς ἐδόθη** παρὰ τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν Υἱόν, ὅτι **αὐτὸς ἐξεχύθη**, καὶ ἀφ' ἐτέρου, περὶ τοῦ ἰδίου προσώπου, «**τοῦτο ὃ**» βλέπετε καὶ ἀκούετε; Βεβαίως οὐχὶ. Ἀναμφιβόλως δ' ἡ τοιαύτη γλῶσσα ἡθελεν εἶσθαι ἀνευλαβής, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τρίτου προσώπου τριάδος Θεῶν, «ἴσων κατὰ τε τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν».

Τὸ ζήτημα ὁμως τὸ ὁποῖον ἐκπλήσσει πάντας ὡς λίαν παράδοξον εἶναι τὸ ἐν τῷ χωρίῳ ἀναφερόμενον, ὅτι πάντες οἱ ἔχοντες τὸ χρῖσμα «**οἶδασι πάντα**» Πόσοι δὲ ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ εἰσιν ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι δὲν «**γνωρίζουσι πάντα**», καὶ συνεπῶς ἀμφιβάλλουσιν ἐὰν ἔλαβον τὸ χρῖσμα τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου! Πόσον δ' ἀπλοποιεῖται τὸ ζήτημα δταν ἐννοήσωμεν αὐτὸ ὡς ἀναγράφεται ἐν ταῖς ἀνατεθεωρημέναις ἐκδόσεσι τῆς **Καινῆς Διαθήκης**, «**ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ Ἀγίου, καὶ οἴδατε πάντα**», ἀντὶ πάντα. Καὶ ὄντως,

πάντα τὰ ἀληθῆ τέκνα τοῦ Θεοῦ, γνωρίζουσι καλῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ φυσικοῦ νοῦ ἢ καρδίας ἢ θελήματος ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν τῆς νέας καρδίας, τοῦ νέου θελήματος, τῆς νέας διαθέσεως, ἧτις κανονίζεται καὶ διευθύνεται ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης.

Πόσα δὲ ἐκ τῶν ἀρίστων καὶ ἄγαν ταπεινῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ ἔχουσιν ἀναγνώσει μετ' ἐκπλήξεως τοὺς λόγους, «Καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα, ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ μένει ἐν ὑμῖν, καὶ οὐχρεΐαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκη ὑμᾶς.» Δὲν θὰ λέγωσι βεβαίως, οὐδὲν παρόμοιον χρῖσμα ἐλάβομεν ὑμεῖς, διότι ἔχομεν μεγάλην ἀνάγκην ὅπως μᾶς διδάσκη τις, ἐλάχιστον δὲ γνωρίζομεν τὸ ὁποῖον δὲν μετεδόθη ἡμῖν ἐμμέσως ἢ ἀμεσῶς δι' ἀνθρωπίνων ὀργάνων. Αἱ ταπειναὶ δ' αὐταὶ ψυχαὶ ἠθέλον αἰσθανθῆ μεγάλην ἀποθάρρυνσιν καὶ ἀπελπισίαν, ἔνεκα τῆς εἰλικρινείας τῶν σκέψεών των, εἰδὲν δὲν ἔβλεπον ὅτι καὶ οἱ ἄριστοι ἀκόμη ἐκ τῶν γνωρίμων αὐτοῖς πιστῶν, ἔχουσιν ὁμοίως ἀνάγκην διδασκάλων ἀνθρώπων καὶ ἐκτιμῶσιν αὐτοὺς. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἄλλοι, ὀλιγώτερον εἰλικρινεῖς, καὶ ὀλιγωτέρας ἀγιότητος μέτοχοι, ἀγωνίζονται νὰ ἐξαπατήσωσιν ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους, ἀξιοῦντες καὶ διατεινόμενοι ὅτι οὐδὲν ἔμαθον παρ' ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι πᾶν ὅτι γνωρίζουσι τὸ ἐδιδάχθησαν δι' ἀμέσου ἐμπνεύσεως τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου. Δὲν βλέπουσι δὲ ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἀξιοῦσιν ὅτι εἶναι ἀλάνθαστοι κατὰ τε τὰς σκέψεις καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν, ὑπὸ τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον ἔννοιαν τοῦ λόγου. Αποτυγχάνουσιν δ' ὡσαύτως νὰ ἴδωσιν ὅτι αἱ πλάναι αὐτῶν κατὰ τε τὸ σκέπτεσθαι, λέγειν καὶ πράττειν, ἀφοῦ ἀξιοῦσιν ὅτι διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν πλήρη ἐμπνευσιν τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, ἀντανακλῶσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὡς τὸν προαγωγὸν τῶν τοιούτων πλανῶν καὶ ἀνοησιῶν των.

Ἐὰν λάβωμεν τὸ ἐν λόγῳ χώριον κατὰ γράμμα, ἀκριβῶς ὡς ἔχει, τοῦτο ἀντιφάσκει πρὸς τὴν γενικὴν μαρτυρίαν τῶν Γραφῶν. Διότι, δὲν ἀναφέρει ὁ Απόστολος Παῦλος μεταξὺ τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν «**χαρισμάτων**» τοῦ Πνεύματος — Αποσιόλους, προφήτας [κήρυκας], ποιμένας, Εὐαγγελιστάς, διδασκάλους; Πρὸς τίνα δὲ λόγον νὰ δώσῃ τούτους,

ἐὰν ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶχε χρείαν ἵνα τις διδάσκη αὐτοὺς; Τὶ λέγει δὲ ὁ Απόστολος περὶ τῆς αἰτί ς δι' ἣν τὰ εἰδικὰ ταῦτα χαρίσματα ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν; Ἀκούσωμεν αὐτοῦ: «Πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.—Ἐφεσ δ' 11—13. Παράβλ. Α. Κορινθ. ιβ'. 28—31.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποθεσωμεν ὅτι ὁ Απόστολος Ἰωάννης ἀντιφάσκει πρὸς τὸν Απόστολον Παῦλον καὶ τοὺς λοιποὺς — οἱ ὅποιοι πάντες ἦσαν διδάσκαλοι, καὶ οἷνες ἐδίδαξαν τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἐκζητῇ τὴν ὑπὸ τοῦ Πνεῦματος ἐκλογὴν ποιμένων, διδασκάλων καὶ ἐπισκόπων, καὶ τιμᾷ τοὺς «προεσιῶτας» ἢ ἡγουμένους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τοὺς ἀγρυπνοῦντας διὰ τὰ συμφέροντα τῶν ψυχῶν των, ὡς μέλλοντας νὰ δώσωσι λόγον εἰς τὸν Κύριον (Ἐβρ. ιγ'. 17). Εἶναι ἀναμφιβόλως ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ πρὸς τὴν συμβουλὴν ταύτην τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ συνιστᾶται, ἔχῃ ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐκλέγῃ ὡς ὑπηρέτας αὐτῆς ἄνδρας «ἱκανοὺς καὶ καταλλήλους πρὸς διδασκαλίαν», «ἐν πραῢντι παιδεύοντας τοὺς ἀντιδιατιθεμένους», «δυνατοὺς παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν», καὶ, ὅταν παραστῇ ἀνάγκη, «νὰ ἐλέγχωσιν ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει. Ὅτι δ' ἐπίσης ὤφειλε ν' ἀναγνωρίζῃ ποιμένας, οἷνες νὰ μὴ «κατακυριεύωσι τῶν κλήρων», ἀλλὰ νὰ τρέφωσι τὸ ποίμνιον μὲ τροφὴν ἐν καιρῷ — καὶ ν' ἀποφεύγῃ διδασκάλους γαργαλίζοντας καὶ γαργολιζομένους τὴν ἀκοὴν διὰ κολακειῶν καὶ δημοτικότητος. — Α'. Πέτρ. ε'. 2—4, Α. Τιμοθ. γ'. 2, Β'. Τιμοθ. β'. 25. Τῖτος α'. 9, 13.

Ἐπὶ πλεόν, ὁ Ἰωάννης αὐτὸς ἦν διδάσκαλος, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἰδίᾳ ἐπιστολῇ ἐδίδασκεν ὅτι αὐτὸς τε καὶ ἡμεῖς ἐκτιμῶμεν ὡς ὑγιαίνουσιν διδασκαλίαν—ἀναγκαίαν ὅπως διδαχθῇ καὶ εἰς ἄλλους. Ἀναμφιβόλως δὲ οὐδεὶς ἀναγινώσκων τὰ γραφόμενα τοῦ Ἰωάννου δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τὸ συμπέρασμα ὅτι ταῦτα ἐσκοποῦντο ἀπλῶς ὡς κοινωνικαὶ ἐπιστολαί,

κεναὶ πάσης διδασκαλίας. Ἀλλὰ, δὲν ἀρχίζει τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ λέγων, «Ὁ ἐωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν [διδάσκουμεν] καὶ ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν»; (α'. 3) Καὶ πάλιν, «Ταῦτα γράφω ὑμῖν [διδάσκων ὑμᾶς] ἵνα μὴ ἀμάρτητε (β'. 1). Καὶ περαιτέρω πάλιν, «ἐντολὴν [διδασκαλίαν] καινὴν γράφω ὑμῖν» (β'. 8). Κατωτέρω δὲ, «Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς ἀλλὰ προσέχετε εἰς τὴν [διδασκαλίαν μου]: ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν» (γ'. 7). Καὶ πάλιν, «Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν: ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν [ὑπακούει εἰς τὰς διδασκαλίας καὶ προτροπὰς ἡμῶν]». (δ'. 6): Ἐπίσης, «Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ἵνα εἰδῆτε [διδασχθῆτε]» (ε'. 13). Περαινεί δὲ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ διὰ σπουδαίας τινὸς διδασκαλίας, λέγων, «Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰδώλων [μὴ ἐπιτρέψετε εἰς οὐδὲν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν Θεὸν εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν σας]».

Βλέποντες ὅθεν ὁ Ἀπόστολος δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἐννοῶν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀνθρώπων διδασκάλων, καὶ βλέποντες, τοῦναντίον, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνεγνώριζεν ἀνθρώπους διδασκαλοῦς, ὡς ὄργανα χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ εἰδικῶς πρὸς τοῦτο «τεθέντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ», τί δύναται νὰ ἐννοῇ διὰ τῶν λόγων, «Οὐ χρεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς», καὶ «τὸ αὐτοῦ χρῆσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων»; Ἡ προσήκουσα εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπάντησις θὰ γείνη εὐκόλως καταφανὴς ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν ὅλην σειρὰν τοῦ λόγου ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἤδη συζητηθέντων γεγονότων.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ Ἰωάννου ὑποτίθεται παρὰ τῶν ἱστορικῶν ὅτι ἐγράφη κατὰ τὸ ἔτος 90 Μ. Χ. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ χρονολογίαν ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε πλέον καταστῆ ἀρκούντως περίβλεπτος ἐν τῷ κόσμῳ εἶχε περισυλλέξει «τὸ ὑπόλοιπον» ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα, καὶ ἐλκύσει ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ μῖσος καὶ τὸν διωγμὸν τῆς μεγάλης καὶ τετυφλωμένης πλειονότητος τοῦ λαοῦ ἐκείνου, καὶ διασπαρῇ ἀπανταχοῦ τοῦ τότε πεπολιτισμένου κόσμου Πολλὰ πράγματα ἐν τῷ Χριστιανισμῷ συγκρίστων αὐτὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας φιλοσόφους

τῶν χρόνων ἐκείνων, οἵτινες επεζήτουν νὰ συνδυασθῶσι μετ' αὐτοῦ καὶ γείνωσι φιλοσοφικοὶ Χριστιανοὶ καὶ Χριστιανοὶ φιλόσοφοι — διακρατοῦντες συνάμα τὰς φιλοσοφίας των, τὰς ὁποίας ὁ Απόστολος Παῦλος χαρακτηρίζει ὅτι ἦσαν «ψευδώνυμοι γνώσεις» (Α'. Τιμοθ. σί'. 20). Οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἦσαν τελείως πρόθυμοι νὰ ἀναγνώρισωσι τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀγαθὸν τινα ἄνθρωπον καὶ σοφὸν διδάσκαλον, ἀλλ' οὐχὶ ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶχεν ἀφήσει τὴν πνευματικὴν, τὴν «ἐν μορφῇ Θεοῦ» φύσιν, καὶ γείνει σὰρξ, ὅπως ἀποβῇ οὕτως ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, δοτῆρ δὲ καὶ ἀρχηγὸς αἰωνίου ζωῆς εἰς πάντας τοὺς ὑπακούοντας εἰς αὐτὸν. Ἐδίδασκον ἐν τούτοις καὶ οὗτοι περὶ μελλούσης αἰωνίου ζωῆς, καὶ ἔχαιρον εὐρίσκοντες ὅτι καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἐδίδασκον τὸ αὐτό: ἡ διαφορὰ συνίστατο εἰς τὸ ὅτι οἱ φιλόσοφοι (ὁ Πλάτων καὶ οἱ λοιποὶ) ἐδίδασκον ὅτι ἡ αἰώνιος ζωὴ εἶναι ἀνθρωπίνη ιδιότης, ἔμφυτος δύναμις τῆς ἀνθρωπότητος, — ἀθανασία, ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ ἐδίδασκον ὅτι ἡ αἰώνιος ζωὴ δὲν εἶναι ἔμφυτος τοῦ ἀνθρώπου ιδιότης, ἀλλὰ δῶρον τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ, παρεχομένη μόνον εἰς τοὺς δεχομένους αὐτὸν. — Ρωμ. β'. 7, ε'. 15, 21, σί'. 23, Β. Κορθ, θ'. 15.

Οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἔλεγον πράγματι πρὸς τοὺς Χριστιανούς, — Χαίρομεν συναντῶντες τόσον ἐντίμους, συνειτούς καὶ φιλελευθέρους ἀνθρώπους. Ὁ μέγας ὑμῶν διδάσκαλος Ἰησοῦς σᾶς ἠλευθέρωσεν ἀληθῶς ἀπὸ πολλῶν ἡθῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν τῶν Ἰουδαίων, καὶ διὰ τοῦτο πράγματι σᾶς συγχαίρομεν. Ἀλλ' εἰσέτι διατελεῖτε ἐν τινι μέτρῳ ὑπὸ δουλείαν: ὅποταν ὁμῶς ἐξετάσητε τὰς ἡμετέρας φιλοσοφίας θὰ ἀπαντήσητε **περισσότεραν** ἀκόμη ἐλευθερίαν, καὶ θὰ εὔρητε ὅτι διακρατεῖτε εἰσέτι πολλὰ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων, — τὰς περὶ Μεσσιακῆς βασιλείας ἐλπίδας αὐτῶν, τὰς ἰδιορρύθμους αὐτῶν ιδέας περὶ ἐνὸς Θεοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὰς ἡμετέρας ὁμοίας, ὅτι ὁ διδάσκαλος ὑμῶν, ὁ Ἰησοῦς, εἶναι ὁ μονογενὴς αὐτοῦ Υἱὸς κλπ., ὅλας τὰς τοιαύτας ιδέας σας θὰ τὰς ἀποβάλητε ταχέως τῇ βοηθείᾳ τῆς ἡμετέρας φιλοσοφίας. — Β. Πέτρ. β'. 19, Ἰούδ. 4.

Ἡ ἐπιστολὴ, ὅθεν, τοῦ Ἰωάννου ἐγγράφη ὅπως περιφρου-

ρήση τοὺς Χριστιανούς ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀναιρετικῶν διδαγμάτων. Προτιρέπει δὲ αὐτοὺς, ἐν τῷ ἐν λόγῳ κεφαλαίῳ (β'. 24), νὰ κρατῶσι στερεῶς τὰς διδασκαλίας τὰς ὁποίας ἤκουσαν παρ' αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς, καὶ νὰ θεωρῶσι τὰς φιλοσοφικὰς αὐτὰς διδασκαλίας τῶν ὡς ψεύδη, καὶ πάντας τοὺς τοιούτους ψευδοδιδασκάλους ὡς ἀντιπροσώπους τοῦ ἀντιχρίστου, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχον τοσάκις ἀκούσει ὅτι ἤθελε φανερωθῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ (Β'. Θεσσαλ β'. 3—7, Α. Ἰωάν. β'. 18) λέγει δὲ, «Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς [τῶν ζητούντων νὰ πλανήσωσιν ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ]» — Ἐδάφ. 26.

Καὶ ἀκολουθεῖ ἡ ἰδιόζουσα γλῶσσα τοῦ ἤδη ὑπὸ ἐξέτασιν—27ου ἑδαφίου, τὴν ὁποίαν παραφράζομεν ὡς ἑξῆς: —

Τὰ ἀληθῆ δμως τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀγαπητοί, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πλανηθῶσι παρὰ τοιούτων φιλοσόφων. Εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν οὐδεμία φιλοσοφία δύναται νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Χριστοῦ. — Οὐδεμία θεωρία ἤθελε πείσῃ ἡμᾶς ν' ἀμφισβητήσωμεν τὴν τελειότητα καὶ ὁρθότητα τῆς μεγάλης ἀγγελίας, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν ὡς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἀναπητοῦ καὶ Κεχρισμένου τοῦ Πατρός. Ἐκτός δὲ τῆς **λογικότητος** τῆς «ἅπαξ εἰς τοὺς ἁγίους παραδοθείσης πίστεως», παρατηρήσατε τὸ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν θαυμασιὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἀγγελίας ταύτης: αὕτη συνωδεύθη ὑπὸ θαυματουργικῶν «χαρισμάτων», «γλωσσῶν», «θαυμάτων», τὰ ὅποια οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἀπομιμοῦνται καὶ ἐνεργοῦνται καὶ ὑπὸ τῶν φακίρων τῆς Ἀνατολῆς ἐκτὸς τούτων δμως, ὑμεῖς ἔχετε ἑτέραν τινά μαρτυρίαν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, — τὴν τοῦ χρίσματος, ἡ ὁποία ἀνεκαινισε καὶ ἀνεμόρφωσε τὸν νοῦν ὑμῶν, παράγουσα εἰς τὴν καθημερινὴν ὑμῶν ζωὴν **καρπούς** τοῦ Πνεύματος τῆς ἁγιωσύνης, τοὺς ὁποίους οἱ φακῖραι δὲν δύνανται ν' ἀπομιμηθῶσι, καὶ τοὺς ὁποίους οἱ φιλόσοφοι, οἵτινες ἐπιδιώκουσι νὰ σᾶς ἀποπλανήσωσι, δὲν δύνανται ν' ἀρνηθῶσιν.

Εἰς τὰς θεμελιώδεις ταύτας ἀληθείας τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας — ὅτι ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς δὲν ἦτο ἀπαιτιῶν τις, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Λυτρωτῆς ἡμῶν, καὶ ὅτι ἡ αἰώ-

νιος ζωῇ δύναται ν' ἀποκτηθῇ μόνον διὰ ζωτικῆς ἐνώσεως μετ' αὐτοῦ—ὕμεῖς δὲν ἔχετε χρεῖαν νὰ διδαχθῆτε, οὔτε παρὰ τῶν τοιούτων ψευδοδιδασκάλων, οὔτε παρ' ἐμοῦ. Ἐφ' ὅσον ἔχετε τὸ ἅγιον αὐτὸ Πνεῦμα τῆς ἀγάπης μένον ἐν ὑμῖν, τοῦτο θὰ χρησιμεύῃ ὡς φρουρὸς κατὰ πασῶν τῶν τοιούτων βλασφημῶν καὶ ἀντιχριστιανικῶν θεωριῶν. Καὶ καθ' ὅσον ἐπίσης ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἡ «εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» ἐπῆλθεν εἰς τὰς καρδίας σας διὰ τῆς ἀποδαχῆς τοῦ Ἰησοῦ ὡς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς μόνης δυνάμεως τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν, κατὰ τοσοῦτον τὸ Πνεῦμα τοῦτο θὰ τηρῇ ὑμᾶς σταθεροὺς καὶ ἀσαλεύτους ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Θὰ εὗρητε δὲ τὸ ἴδιον κριτήριον (τῆς πιστότητός σας εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τὸ ὅποιον ἐλάβετε παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ) συντελεστικὸν ὅπως δοκιμάζητε καὶ ἐξελέγχητε τὰ πάντα: διότι πᾶν ὅτι ἀντιτίθεται εἰς τὸ Πνεῦμα τῆς ἀγάπης, ἢ ἀποκηρύττει αὐτό, εἶναι ἀνίερρον καὶ βέβηλον Πνεῦμα—εἶναι ψευδὴς διδασκαλία. Καὶ μὴ λησμονεῖτε ὅτι, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν μισθόν, ἀμοιβήν, ὀφείλομεν «νὰ μένωμεν ἐν αὐτῷ» — τὸ ν' ἀφήσωμεν τὸν Χριστὸν εἶναι ὡς νὰ ἀφήσωμεν τὸ πᾶν.

ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ ΑΛΑΛΗΤΟΙ.

«Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος.» — Ρωμ. γ'. 26, 27.

Ἡ φράσις αὕτη, δι' ἧς σκοπεῖται ὅπως ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ κατανόησιν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγάπην καὶ φροντίδα τοῦ Οὐρανίου αὐτῶν Πατρὸς, ἔχει παρανοηθῇ εἰς λυπηρὸν βαθμὸν παρὰ πολλῶν. Οὔτοι μᾶς λέγουσιν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον στενάζει ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὸν Πατέρα, τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν προσπαθοῦσι νὰ δώσωσιν ἀκουσὶν ἔκφρασιν εἰς τοὺς στεναγμοὺς τούτους, καὶ ἄλλοι ὑποθέτουσιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν στεναγμῶν, τοὺς ὁποίους ἐκφέρουσι, βοηθεῖ ὅπως ὁποῖοτε τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὡς ἀναποκρινομένων τούτων πρὸς τοὺς στεναγμοὺς τοὺς ὁποίους τὸ Πνεῦ-

μα δὲν δύναται νὰ ἐκφέρῃ — καίτοι δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσωσι πῶς τοῦτο δύναται νὰ γείνη. Ἦθελεν εἶσθαι παράδοξον ἀληθῶς ἐὰν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἦν πρόσωπον, καί, ὡς αἱ κατηχήσεις διαβεβαιοῦσιν ἡμᾶς, «ἰσοδύναμον» πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν, ὥστε νὰ εὕρῃ ἐπάναγκες, ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου διὰ στεναγμῶν ἀλαλήτων. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς λέγει ἡμῖν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἔλθωμεν ἀπ' εὐθείας πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν Πατέρα, διαβεβαιῶν ἡμᾶς ὅτι, «Αὐτὸς ὁ Πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς». Ἐν τούτοις, ἐκ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ἐδαφίου, τινὲς ἐμόρφωσαν πεποιθήσιν ὅτι δέον νὰ προσερχώμεθα εἰς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν μέσῳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς μεσίτου, ὅστις ἤθελε στενάζει ὑπὲρ ἡμῶν καὶ μεσιτεύει δι' ἡμᾶς, ὅπως γείνωμεν εὐπρόσδεκτοι παρὰ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ. Τοῦτο δὲ εἶναι ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν σύγχυσιν ἰδεῶν καὶ σκέψεων, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ τὸ ἔργον τοῦτο.

Τὸ πεπλανημένον τῆς τοιαύτης ἐρμηνείας παρίσταται ἐπὶ μᾶλλον κατάδηλον ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι — ἐὰν οἱ στεναγμοὶ δὲν δύναται νὰ λαληθῶσιν οὐδόλως δύνανται νὰ εἶναι στεναγμοὶ, διότι στεναγμὸς ὅστις δὲν λαλεῖται, ὅστις δὲν ἐκφέρεται, δὲν εἶναι στεναγμὸς. Ἀλλὰ τὸ ἐδάφιον αὐτὸ θὰ ἦτο ἐπίσης ποράδοξον καὶ ἀνακόλουθον ἐὰν ἠθέλομεν ἐρμηνεύσει αὐτὸ ὡς ἐννοοῦν ὅτι τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἡ ἐπιρροὴ ἢ δύναμις τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφρασθῇ καταληπτικῶς. Γνωρίζομεν καλῶς ὅτι κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, ὁ νοῦς, τὸ θέλημα, τὸ Πνεῦμα αὐτὸ τοῦ Θεοῦ, ἐξεῦρε ποικίλους τρόπους ἐκφράσεως διὰ τῶν λόγων καὶ πράξεων τῶν προφητῶν, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ὅτι σήμερον κέκτιται ὀλιγωτέραν δύναμιν ἢ ἰκανότητα. Τί, λοιπόν, δύναται νὰ ἐννοῇ τὸ παρὸν Γραφικὸν χωρίον, «Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις».

Τὸ λάθος ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ὑποθέτουσιν ὅτι τὸ ἱκετεῦον εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ, τοῦναντίον, τὸ ὑπερεντυχάνον Πνεῦμα εἶναι τὸ ἡμέτερον Πνεῦμα, τὸ πνεῦμα τοῦ πιστοῦ, τὸ ὁποῖον ἱκετεύει τὸν Θεόν, καὶ συχνάκις